

Fra Kina.

Stort er det at se, at trods af Forskjølelse, ja, de naanlige Trængsler, de Kristne have gennemgaaet, saa vajer Kristi blodbeslængte Fane endnu klare og herligere end før over Kinas mange Millioner, som bærer om Jrefse og Sejr. Missionens Herre, Jrefsen over Herrens Hær, drog frem under Forskjølelse og tybbede Jordbunden for Naadens Sød — ikke blot i Kinesernes Hjerte, men ogsaa i de Kristne herhjemme, i hvis Hjerte der endnu laa et Sindh Jord udbræt — et Stykke, som endnu ikke var vendt mod de mange uhyggelige Kinesere, som aldrig have hørt om Lammet, der udgød sit Blod for deres Synder — aldrig hørt et saadant naaderigt Ord: „Kast dia i min aabne Naadefavn, se, i mine Hænder staar dit Ravn.“ Ja, mange have bortslægt Sædighedens Røppe og fremstillet sig frivillig for Herren, bedende: Herre! antand din hellige Tid i vore Hjerte — drag os, saa vi løbe — saa vi ikke din Sæg. „Da de gik ud“, antand af Kærlighedens Glæde: „Guds Kærligheds Naad har tændt i de helliges Hjerte sin Glød. Se, de tomme med jublende Naad: Vi vil bid, (hvor vor Broder er død) for at arbejde og for at dø!“ Herom vidner det følgende, fortalet af en finsk Missionær om Missionen i Kina:

Den jo tom til os fra Syden, Kom til Boer som til Jyden Med en Lyfter som sit Bud. Gud ste Lov, den kom til Norden, At den gaar ud over Jorden Som et Bud fra Jrefsens Gud.

„Som Du vil — nu kan Du sige — Det for mig er næsten lige — Kristendom er national, Eller, om Du foretrækker Det, som meget mere dækker: Den er international.

Kald den særlig danskt for Danste, Svenskt for Sdenske, spantsk for Spanste, Efter Jofkets Sprog og Land. Men hult paa, den er den samme, Det, der stifter, er kun Ramme, Sandhed aldrig stifte kan.

Vilker og Vag.

Der er en Ting, vi undertiden finder Mærke af i den Unges Ansigt — et Mærke, der er sørgeligere end alle Sygdomsmærker, og vansker mere end alle Legemshæder. Stal jeg sige, hvad det er? Det er det Mærke, som en uren Tante eller en smudsig Spøg efterlader. En snigende Slange, der bugter sig frem gennem Græsset, har aldrig efterladt sit slime og bemittede Spor mere sjenlyngt end smudsiges Tantes Mærke i den Unges Ansigt.

Du maa gaa saa hemmelig til Værk, som noget Menneke er i Stand til, naar Du holder „Frydelsi“ i Din Sjæl med en snøvet Historie; Du maa være saa ffig, som Du vil, i at stule den Rødsgering, at Du bærer noget indenfor Vesten, som Du omhyggelig gemmer, til Du kommer paa den Plads, hvor Du ved, at Raaheden venter med et bred Grin, som Aafsel-arbeiden venter paa den raadne Krop — en Ting kan Du være sikker paa: hver smudsig Tante, Du har taent, hver gemen Historie, Du har fortalt, hver uren Gerning, Du har gjort, og ethvert vulgært Grin, Du har været med til at opkaa, har efterladt sig et Mærke i Din Sjæl og i Dit Ansigt, der er mindre ubstøtteligt end nogen Rødheds Latovering.

Der gives ingen Stønhed, som kan staa for Vansringer af den Slags År. Er Dine Dine end albrig saa klare og spillede af Liv, er Dine Kinder end aldrig saa rødmende af Sundhed, er end Dine Læber og hver eneste Linie i Dine Ansigtstræk fuldtommen klarske — en Ting kan Du være sikker paa: dersom Urenhed bor til Huse i Dine Tanker, da visner al Ynde og forsvinder fra Dit Ansigt, som Lillierne visner, der indaander Luften i giftige Sump.

Derfor raader jeg alle Unge: Sty den Kammerat, der vil besmitte Din Sjæl med en uren Historie eller et smudsigt Billede, som Du stier Jhus, Kopper og Pest. Om jeg har en Søn eller Datter, der stal ud i Verden for at tjene sit Brød, hvad jo de fleste Unge stal, og nogen søger at lægge Snarer for mit Barns Ulyld, da vil jeg paa mine Årns bøde Gud tage mit Barn til sig, før det bliver besmittet af Urenhedens giftige Ånde, hvis han ser, at der ingen anden Nedning findes.

Det er langt fra almindeligt, at et Menneke kommer i det ondes Bøld ved et enkelt Krafspring, som naar en Tiger springer frem af et Jungelstrat, eller en Laks hopper paa en Fluefreg. Forbørrens sædvanlige Vej er en lang, jævn og magelig nedadgaadende Straaning, og det første Skridt paa den blev ofte taget, naar der laantes Dre til „en god Vens“ smudsig Historie, eller der deltoges i en frivold Latter.

Lad mig slutte med at sige det igen — og jeg vilde ønske, jeg kunde laane Hejmdals Gjaltherhorn og blæse det lige til New York og San Francisco: Skære Ven, luk Dine Dine, stop Dine Dren og forhørd Dit Hjerte overfor Urenheden, der er snigende som Slangen og mere dødbringende end denne. Hold aldrig Kammeratsskab med nogen for at more Dig over noget, som Du vilde rødm ved at fortælle. Vær Søster eller Din Moder, og som Du vilde blive meget bedrøvet over, dersom Dødens Engel kom i Nat og kaldte Din Sjæl ind for Guds Ansigt.

My Adresse.

Pastor Rals Adresse er nu: 5323, 6. Ave., Milwaukee, Wis.

„Danstereu“ et halvugentlig Uyheds- og Orplysningssblad for det danske folk i Amerika, udgivet af DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Neb.

„Danstereu“ udkommer hver Tirsdag og Fredag. Pris pr. Årgang i De Forenede Stater \$1.50; til Ubladet \$2.00.

Bladet betales i Forskud. Bestilling, Betaling, Adressforandring og alt andet angaaende Bladet adresseres: DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Neb.

„Danstereu“ ledes indtil videre af Past. M. M. Andersen som Direktionens Formand.

Alle Indsendelser — Afhandlinger, kortere Artikler og Korrespondancer sendes til Past. M. M. Andersen, Rt. 1, Irene, South Dakota.

Ansøbet sendes direkte til „Danstereu“, Dr. D. Blair, Neb.

Entered at the Post Office at Blair, Neb., as second-class matter.

Advertising Rates made known upon application.

„Danstereu“

Silber sendt til Subskribenter, indtil udtryktelig Oplysning modtages af Udgiveren og at Godd er betalt, i Overensstemmelse med De Forenede Staters Postlove.

Naar Væerne henvender sig til Følt, beraverters i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysninger om det avterede, bedes de altid omtale, at de faa Avertisementet i dette Blad. Det vil være til gavnlig Rytte.

Paa Grund af Paastøjtiden udkommer „Danstereu“ kun een Gang i næste Uge i dobbelt Format.

Bibelforklaring.

„De fire Slags Sædejord“.

(Mat. 13. Kap.).

Naar jeg her vil fremtætte en lille Betragtning over Lignelsen om de fire Slags Sædejord, da er det ikke for at fremdrage de Ting, som enhver kender og som er lige til at forstaa, som det at Sæden er Guds Ord, og at de forskellige Slags Jord skulle betegne Mennekehjerternes Bestaffenhed og Karakter. Jeg vil berimod sige lidt om, hvordan det kan eller maa være, at der stal være Tale om fire Slags Jord og altsaa ogsaa fire forskellige Slags Mennekehjerte. Man er jo ellers mere vant til kun at tale om to Slags Menneker, troende og vantrø, eller Guds Børn og Verdens Børn. Disse to Slags er det nu ogsaa ledt at faa Dje paa i Lignelsen. De, der lignes ved Sæden, der er faldet ved Bejen, og som det siges om, at Djævelen straks faar Lov til at tage Ordet ud af deres Hjerte, de er klart nok vantrø Menneker. Og de, der ligne den gode Jord, idet de baade høre, forstaa og behare Ordet, de er ligesaa sikkert Guds Børn og sande troende. Men naar vi faa sammen til dem, der faide sammen med Sæden paa Klippegrund og blandt Torne, saa maa vi spørge, hvor vi skulle føre dem hen. Om dem henhørende til Klippegrunden hedder det jo, at „de høre og annamme Ordet med Glæde og ogsaa tro det til en Tid.“ Og de, der have Lighed med Sæden iblandt Torne, de er ogsaa modtagelige, og Ordet faar ogsaa staaet noget Rod i deres Hjerte, thi der staar jo, at „Tornene døde op og kvalde det“, hvori der ligger, at Ordet har faaet begyndt at sætte Frugt. Og derfor er der vel ikke mange, der vilde være tilbøjelige til at staa disse to Slags Menneker sammen med de vantrø, snarere ligger det maalkt for nogle at gaa til den modfattede Side: at betragte disse Menneker for at være virkelig ombendte og troende. Og det kan vel heller ikke negles, at denne Betragtning og Bedømmelse har i alt Fald Skimmet paa sin Side. Naar Menneker tale højt og højroestet om deres Glæde i Gud og lægge hele deres Andelighed frem for Dagens Lys, hvem kunne saa ikke fristes til at tro, at her staar man ikke alene over for ægte Guds Børn, men ogsaa over for saadanne, som er tomme, saa vidt i Kristendommen, at de hværken føle Frugt eller Stærk ved at aflægge en aaben Betendelse. Og jo mindre man har gjort Erfaring i, hvor megen Letindighed og Høllsbed, her kan være under gubelige Fremtoninger, jo vanskeligere vil man have ved at kunne tro, at jo raskere der snækkes om aandelige Ting, jo mere overfladisk er det ofte, alt som det gamle Ord siger, at „tomme Lænder buldre mest“. Nej

man vil saa nødig tro noget saadant, men derfor vil man ogsaa ofte opbage, at man er bleven stuet, og herfor kommer saa ogsaa, at man faar at se, at man tillige har stuet andre, idet man i Blinde har trostet mangt et letindigt eller i Torne begrævet Menneke med, at hans Kristendom var af den ægte Slags. Ja der er vel ikke saa, der paa dette Omraade have haft en lignende Erfaring som den en Mand havde gjort, der paa et Væsteds-Møde i København forleden År udtalte, at da han var 20 År gammel, mente han i hvert enkelt Tilfælde at kunne afgøre, om et Menneke var en oprigtig Kristen eller ikke; men da han var bleven 40 År, havde han en Følelse af, at han nok en Gang imellem kunde se fejl, og nu da han var ved de 60, syntes han, at han var endnu mindre sikker i den Retning.

Men hvad skulle vi saa gøre over for saadanne tvivlsomme Menneker? Kunne vi ikke naa til at anvise dem en bestemt Plads? Ja „med Tid kommer Raad“, siger man, og det gælder ogsaa her. Vi skulle lægge Mærke til, at vor Lignelse fremstiller to Synspunkter, og det ene viser os Sæden, naar den flyder op, og det andet siger os, hvordan det saa ud hen ad Sommeren, og da Høsten kom. Og som det nu er en given Sæg, at ingen Landmand om Foraaret kan sige, hvordan hans Høst vil blive, lige meget hvor godt hans Sæd staa, saaledes vil det ogsaa være umuligt for noget Menneke paa Forhaand at kunne sige, hvor ægte eller vægte den enkelte religiøse Bevægelse er. Tid efter anden vil det klæres, hvor det mest har været løse og forlorne gubelige Frajer, og hvor der har været den ægte Jordbund, der stal til, for at Sæden kan holde i Storm og Strid, under den brændende Sol og midt iblandt Torne. Hvad det derfor her gælder om, det er, at man til den ene Side ikke er altfor hurtig til at give enhver Attest for hans Kristendom, og at man paa den anden Side heller ikke er for rede til Mistænktsomhed. Noget kunne vi altid se og bedømme, men der er ogsaa meget, vi kun tilnærmedsvis kunne have en bestemt Mening om; og endelig er der meget, som først kommer til at staa i sit rette Lys, naar den store Dag oprinder, den Dag, der stal aabenbare alt det skjulte og det lønlige (Mat. 10, 26).

Smaat og stort.

(Af Res Lien.)

Selvfølgelig har jeg ikke det mindste imod, at man vedbliver at stride Spalte op og Spalte ned i „Danstereu“ om Mulighedens Umuligheder — men mener det danske Sprogs Levedygtighed paa amerikansk Jordbund. — Enhver har jo sin Kæphest at ride. Naar har min. Men lige saa lidt jeg ønsker andre at hindre mig fra en Rideur paa min Kæphest, lige saa lidt ønsker jeg at lægge en Sten i Vejen for andre, er de ude at røre deres Andligns Ganger. Dog vil jeg ikke nægte mig den fornøjelse at minde „andre“ om, at der er langt vigtigere Spørgsmaal at drøfte i et offentligt Blad, end netop det danske Sprogs Levedygtighed uden for Danmarks Grænser. For, man kan prate og prate År ud og År ind om dette Emne, og saa til sidst gaar Sagen dog sin egen stæve Gang: Kan Sproget vedblive at leve her, saa lever det; kan det ikke leve her, saa dør det — Punktum!

Ja, der er langt vigtigere Spørgsmaal at drøfte i et offentligt Blad end netop det danske Sprogs Levedygtighed uden for Danmarks Grænser. Der er en Mangfoldighed af Spørgsmaal — alle af vigtigere Betydning end et saa underordnet Begreb som det om Sproget. Det kan jo dog, uvidet set, komme ud paa et, om vi lever og dør med danske eller engelske Ord paa Læben — lever og dør vi som fuldt bevidte Menneker, gode Menneker, som Menneker, der har udfaldt den Plads, stridt den Strid og naaet det Maal, Forsynet har bestemt.

At naa det Maal, der ligger forude for os, og som vi med større eller mindre Hastighed iler imod, er Hovedopgaven af vor Eksistens. Og det er selvsagt at tro, at Sproget, vi taler, har nogen væsentlig Indflydelse over for vor Åen mod dette Maal.

Jeg stulde vel aldrig tro, at nogen indbiller sig, at Følt bliver salige lettere ved Hjælp af det danske Sprog end

ved noget andet levende Sprog? — Det vilde, mildest talt, være latterligt at indbille sig sigt. — Nej, ikke Sproget er Udvaldet mod Endeligheden. Det er Udvaldningen, Folkens. Det er Stræbet fremad, opad, udover det pjaltede, pjaltede Smaafyn, der gør Udvaldet. Da dette Stræb tager ikke Hensyn til Sprog — Vædernes Sprog — Tunaemaal!

Det er det „indre“ Mennekes Sprog, den klargjorte Bevidsthed, den gennem Udbrifling indbundne Karakter, der bringer os mod det bestemte, endelige Maal. Og der er en Uendelighed af Veje og Biveje, vi maa vandre ad, stal vi naa Maalet. — Det doone, stiftelike Stroq naar næppe langt frem. Det fordrer Fart, Omdømme, Tænkning og Begejstring for at naa frem. Man maa staa paa egne Ben, stole paa egne Fødder og bære egne Byrder. Enhver har jo nok i at tage Vare paa sig selv.

Hver Vej og hver Bivej, der stal vandre ad for at naa Maalet, har sin Vifer. Man følger den og vandrer videre og videre, og Maalet er sikkert. Man har paastaet, og maa paastaaet vel endnu, at de forfagte, de forfagte, de spagfærdige — med et Ord: Kujonerne har let ved at naa Maalet for alt Mennekesstræb: et saligt Endeligt. — Jeg tror det ikke. Kan hende, jeg fejler. I Livets mangfoldige Afstigninger viser det sig, at det er de frejdige, muntre, livsalige Menneker, der naar Maalet; medens Kristerne, Undermaalerne og de rent ud sagt doone bliver bagude og bræiter of har Jammeligbed uden at naa frem.

Kan hende, jeg fejler. Men jeg holder mig dog til min Erfaring og vil stedsforage Kujonerne — ihjstte som aandelige Kujoner. Men jeg er kommen bort fra min egentlige Hensigt med disse Linier. Hvad jeg har tænkt mig, er dette: Kan man ikke lade Sprog-Kæphesten tage sig en lille hvile og faa Spørgsmaal af Løbigere Natur frem til Belysning for Bladets Læsetreds — kan man ikke?

Lad os komme over Ensidigheden. Lad os trave op over Planteverket og se alt det store og vidunderlige, der ligger udenfor. — „Allet“ er saa stort, saa rigt og mangefaldigt! — Lad os gaa ud og undersøge, saa vi maa faa dybere Indblik i selve Livet. At staa stille duer ikke. Alt er jo Bevægelse. Vi maa bevæge os med Resten. — Se det stillelaadende Vand — Pntefne! Hvor slimede og giftige er de ikke? Og betragt saa det rilsende, rindende klare Vand — hvor forfriskende!

Saaledes ogsaa med Livet. Uderfæg det Strømninger, lar det tilbunds. Er Strømningerne forfært, døem saa ind her, udbyg saa der og led dem ret; men undersø, undersø, undersø.

„Langt vigtigere Spørgsmaal“, „en Mangfoldighed af Spørgsmaal“, „Spørgsmaal af løbigere Natur“ — ikke fandt, efter saadanne Udtalelser kunde man være berettiget til at vente, at Hr. Lien vilde have sat et eller flere af disse løbige Spørgsmaal under Drøftelse, eller da i det mindste have nævnet noget af det „store og vidunderlige“ han ser, naar han „travler op over Planteverket“.

Kan være, at Sprogproblemet for nogle har været en „Kæphest“. Men det vil vi dog paa for vore Læser, at i det allerførste, der har været stræbet om „Danst i Amerika“, har der gaaet en lang dybere Undergrønde end selve Spørgsmaalet. Hr. Lien betæner det som det store „at naa Maalet: et saligt Endeligt“. Men der har netop iagennem denne Diskussion gaaet en klar M a a l s b e v i d s t h e d, og det Maal, man med klar Bevidsthed har sigtet til, har været vor opvofsende Slægts Bevarelse i Samfund med vor Gud og Jrefser, saa den maa blive til Rytte og Velsignelse her i Tiden og ved sin Tids Ende naa „et saligt Endeligt“. Havde ikke dette „langt vigtigere Spørgsmaal“ været Grundtonen i Diskussionen om Mobermaalets Bevarelse, saa havde vi ikke sat saa stor Pris paa den.

Saa har den ogsaa taget noget at med af det, der ses ud „over Planteverket“, — vi tænker paa Spørgsmaalene om dansk Skole og om dansk Kolonisation. Det er efter vor Mening „løbige Spørgsmaal“.

For os er Sproget langt fra Hørbefagen, men Spørgsmaalet kan dog

gerne have en indgribende Betydning som et Midde til at naa Maallet. Sproget er jo Klædning baade for alle vore Tanker og for vort Hjertes Følelser. Hvem kan give et Omrids af den Rolle, det spiller i hele vort Samfund og Omgangsliv! En unaturlig og uheldig Overgang kan da let faa fortrøblende Indflydelse paa hele vort Landsliv. Det er fra det Synspunkt, det maa betragtes; thi som et abstrakt Spørgsmaal om Sprogets Levedygtighed i et fremmed Land har det ikke synderlig Interesse.

„Kujonerne“ har vi heller ikke meget tilovers for. At de ikke naar Maalet: et saligt Endeligt, det ikke alene tror vi, men det har vi Guds Ord for. Det stiller „de fejge“ lige med „de vantrø“, „de vederlyggelige“, „Mandbrædere“ og „Afaudsdyrker“ og siger, at „deres Del stal være i Søen, som brænder med Ild og Svool“. Men doo har vi det tilovers for baade Kujonerne eller de fejge og de vantrø af Resten, der nævnes, at vi gerne vilde have dem paa den ene rette Vej mod det ene rette Maal, før det er for sent, saa de maatte naa baade deres Bestemmelse her i Livet og „et saligt Endeligt“.

Det er netop det, alle de Spørgsmaal, der har været under Diskussion i „Danstereu“ i den sidste Tid — Spørgsmaal om Stole, Spørgsmaal om Kolonisationsspørgsmaalet — træder om, at vore Landsmænd, og da særlig vor opvofsende Ungdom, ikke stal fakte bogud og blive blandt de fejge og vantrø. Vi vilde gerne, at de alle, om det var muligt, turde blive saa gode og dygtige Borgere som muligt og til sidst naa et saligt Endeligt. Da vi tror nu, at et Trø gror best paa sin egen Rod, og saaledes tror vi ogsaa, at Maalet for vor Stræben naaets bedst ved faa meget som muligt at famle vort Folk under det Banner, det er vant at kæmpe under, vor lutherske Kirkes Banner. Med.

Svar til Nikolaj.

Om Korladelse, Nikolaj, Jeg gaar mig ud for Poet, — Titulerer Du mig som saa, Du sikkert har bedre jo set.

Det var Lyft til et Ord fra Dig, Der lagde et Rim i min Ven. Da jeg ser, det har viret godt, Saa prøver jeg paa det igen.

Det er ikke, som Du mener, At jeg agter Danst for „bondst“, Men for Resten — bondst fortjener Ej at regnes sig med hundst.

„Morten“ selv var jo en Bonde, Han, Dit Barndoms Ideal, Og de danske Piger bløde Jindes slett i Bondesal.

Du maa vide, at jeg kender Bondens som den bedste Stand, Bonden er blandt Danmarks Stænder, der mindst undværes kan.

Du vil saa, jeg stal bevare Spørgsmaal, Du ej selv kan klare, Det, om Kristendom er danskt? Spørgsmaal om det nationale, De er næsten helt fatale, Det om danskt og fransk og spantsk.

Dog — jeg prøver: Kristendommen — hvordan er den til os kommen? Var den før, som den er nu? Er den særlig danskt for Danste, Lyft for Lyfte, fransk for Fransk? Eller hvordan mener Du?

Jeg stal Dig min Mening: At der er en vis Forening Mellem Kristendom og Følt. Den kan gaa i tyfte Klæder, Den kan bruge danske Sæder, Den gaar helst foruden Toll.

Men den bliver dog den samme Hos hørt Følt og Føltstamme, Det, der stifter, er kun Form. Og den adler, hvad den bruger; Hvor den finder Ulrud, luger Den det op — det er dens Norm.

Hvordan saa er Kristendommen? Hvad vil selve Hovedsummen — Kan den kaldes national? Gud ste Lov, den er for alle Følt, som sig vil lade falde — Hedningstammer uden Tal.

Hvordan saa er Kristendommen? Hvad vil selve Hovedsummen — Kan den kaldes national? Gud ste Lov, den er for alle Følt, som sig vil lade falde — Hedningstammer uden Tal.